

פרק ראשון

קראו את הסיפור וענו על השאלות שמופיעות אחריו.

מַעֲשֵׂה בְּשָׁנֵי אָמָנִים / מיכה יוסף בן גוריון

מלך אחד בנה לעצמו ארמון גדול ויפה. הוא קרא לשני אנשים, אומנים מפורסמים, הידועים בחוכמת הציור, וציווה עליהם לקשט את האולם בכל מיני ציורים יפים. את האולם חילק לשני חלקים, והבדיל ביניהם בוילון. על אומן אחד הטיל לצייר על קירות המחצית הראשונה של האולם, ועל האומן השני הטיל לצייר על קירות המחצית השנייה. אמר המלך: אל יפריע איש את רעהו במלאכתו. הוא קבע להם שנה תמימה למעשיהם. עד אותו הזמן מחויבים הם לסיים את מלאכתם. אחד האומנים היה חרוץ והשני עצל. החרוץ נתן את לבו לעבודתו מיד. טרח ויגע, ישב והגה בציוריו יומם ולילה וצייר על הכתלים, במחצית האולם שנפלה בחלקו, ציורים נפלאים מאוד: חיות ועופות, מלאכים בעלי כנפיים ובני אדם. כל ציוריו חיים על הקירות וכאילו נשמה בהם. השני ישב במסיבות רעים כל הימים, לא שם לבו לפקודת המלך ולא עסק במלאכת הציור כלל. וכאשר הזכירו לו את חובתו ענה ואמר: "עוד יש לי פנאי, כשאתפנה אעסוק במלאכתי. לי קלה העבודה, ואוכל לעשות בזמן קצר מה שאחרים עושים ימים רבים". כך עבר וחלף יום אחר יום, שבוע אחר שבוע, יָרַח אחר יָרַח. והנה כלתה כמעט כל השנה, ולא נשאר אף שבוע לעשות את המלאכה.

כשראה הצייר העצל כי עוד כתליו ריקים וכותלי חברו כבר מכסים ציורים נפלאים – חשכו עיניו. שלושה ימים ושלושה לילות ישב וחשב מה לעשות ובמה למלא את כתליו בזמן קצר, ולפתע הבריק רעיון במוחו, וַיִּקְפֹּץ וַיִּדְלַג מְרֹב שְׂמֵחָה. הוא לקח צבע מבריק וצבע בו את כותלי מחצית האולם שניתנה לו עד שהיו כְּפָנֵי יָאֵי.

ויהי כי הגיע המועד הקבוע, שקבע להם המלך, התאספו המלך והשרים ורבים מקציני העם לחוג את חג חנוכת הארמון ולראות את מלאכת

25 האומנים. המלך וראשי פקידיו עברו מחדר לחדר ומאולם לאולם. ויהי
בבואם אל האולם הגדול עמדו בראשונה בחלקו של האומן הַמְתְּמִיד,
והתפלאו לראות את הציורים הנפלאים. לא היו כמותם ליופי. ציווה
המלך להרים את הווילון, לראות מה עשה האומן השני. והנה אותם
הציורים ממש נראים גם על הכתלים ההם: רגל מול רגל, כנפיים מול
30 כנפיים, ראש מול ראש. הכול כמו תאומים יחד. וַיֵּדַע המלך את אשר
עשה האומן העצל, ולא דיבר דְבָר נגדו. הוא אף הילל את מעשיו,
שהשכיל לעשות כמעשה חברו בלי שינוי.
ויהי בעת מתן השכר לשני האומנים, ציווה המלך להביא ארנקים
מלאים דינרי זהב, ולרוקנם במחצית האולם של האומן הראשון.
35 המטבעות הבריקו ונראו על כותלי המחצית השנייה של האולם. אז קרא
המלך אל האומן השני ואמר לו: "לך למקומך וקח את שכרך שם"...

השאלות

1. איזו משימה הטיל המלך על האומנים?

2. המלך הזמין שני אומנים לקשט את ארמונו.
מה אפשר ללמוד על האומנים, משורות 8-15?

האומן הראשון

האומן השני

3. א. כשחלפה שנה התעוררה בעיה אצל האומן העצל. מה הייתה הבעיה?

1. הוא הבין שחסרים לו צבעים מבריקים כדי לצייר על קירות הארמון
2. הוא לא הצליח לצייר כי האולם היה חשוך ואפל
3. הוא הבין שלא יספיק לצייר על הקירות את הציורים בזמן שנשאר
4. הוא חשש שהצבע שבחר לצביעת הקירות לא יתאים

ב. האומן העצל צבע את כתליו בצבע מבריק כדי:

1. שכתליו יהיו יפים כמו שביקש המלך
2. שציוריו של האומן החרוץ ישתקפו בהם
3. שהוא יוכל לצייר עליהם ציורים נפלאים כמו חברו
4. שהמלך ושריו יוכלו לראות טוב יותר את ציוריו

4. השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים:

- א. האומן החרוץ עבד _____ על ציוריו.
 ב. המלך הקציב לאומנים _____ לביצוע מלאכת הציור.
 ג. כשהגיע _____ שקבע המלך התאספו אנשי הארמון.

מחסן המילים: שבוע, המועד, שנה תמימה, שלושה ימים ושלושה לילות, יומם ולילה

5. לקראת סוף הסיפור כתוב: "והנה אותם הציורים ממש נראים על הכתלים ההם".

- על פי הסיפור, ממשפט זה אפשר ללמוד:
 א. שהמלך ושריו התפלאו מאוד לראות את הציורים היפים
 ב. שהציורים הנפלאים סנוורו את עיני המלך ואת עיני השרים
 ג. ששני האומנים ציירו על הכתלים את אותם הציורים ממש
 ד. שציורי האומן החרוץ השתקפו בקירותיו של האומן העצל

6. א. כיצד העניש המלך את האומן העצל?

1. הוא לא נתן לו את שכרו בעבור עבודתו
2. הוא שילם לו רק מחצית משכרו
3. הוא דחה את מתן שכרו לשנה הבאה
4. הוא ציווה עליו לשלם לאומן החרוץ

ב. לקראת סוף הסיפור כתוב: "וַיַּדַע הַמֶּלֶךְ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה הָאוֹמֵן הָעֵצֵל וְלֹא דִיבַר

דָּבָר נֶגְדוֹ".

שירה ועומר קראו את הסיפור.

שירה אמרה: "המלך הגיב **בחוכמה**".

עומר אמר: "המלך היה צריך להעניש את הצייר העצל **בחומרה**".

כתבו עם מי משני הילדים אתם מסכימים יותר, הסבירו ונמקו בחירתכם.

בְּכִתְבֵיבְתְּכֶם הַקְּפִידוּ
 עַל הַנִּיסוּחַ, עַל סִימְנֵי
 הַפִּיסוּק, עַל כְּתִיב נְכוֹן
 וְעַל כְּתִב גְּדָר וְרֹר

7. לקראת סוף הסיפור כתוב: "הוא אף הילל את מעשיו, שהשכיל לעשות כמעשה חברו בלי שינוי".

במילון כתובים כמה פירושים למילה אף. לפניכם שלושה מהם:

אפילו איבר בולט בפנים כעס גדול

סמנו את הפירוש המתאים למילה אף מהסיפור.

8. מה אפשר ללמוד מהסיפור?

א. כל צייר חייב לצייר שנה שלמה כדי להצליח

ב. כל אדם מקבל שכר בהתאם למאמץ שהשקיע

ג. חשוב להיות אומן הידוע בחוכמת הציור

ד. כדאי לבנות ארמון מפואר ולקשט אותו

9. בסיפור כתוב "המטבעות הבריקו". המילה הבריקו היא מן השורש ב-ר-ק.

השלימו את המשפטים שלפניכם במילים מתאימות מן השורש ב-ר-ק.

1. בחוץ משתוללת סופה של _____ ורעמים.

2. יש לי רעיון _____ איך לפתור את הבעיה הזאת.

10. מה פירוש הביטוי "חשכו עיניו" (שורה 19) על פי הסיפור?

א. הוא לא הצליח לראות את הציורים של חברו

ב. הציורים שצייר חברו לא מצאו חן בעיניו

ג. הוא נבהל ונדהם כשראה את הציורים של חברו

ד. האולם היה חשוך והוא לא ראה את הציורים

11. בסוף המשפט האחרון בסיפור יש שלוש נקודות.

מדוע לדעתכם החליט הסופר לסיים את הסיפור כך?
